

та кваліфікацію. Однак, в умовах пандемії існують високі ризики для здоров'я, що значно ускладнює виконання адвокатами свого професійного обов'язку – підвищення професійного рівня. Тому актуальним залишається питання удосконалення організації та процедури підвищення кваліфікації адвокатів під час дії карантинних заходів.

#### **Список використаної літератури:**

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
2. Порядок підвищення кваліфікації адвоката. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr11871-19>
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020>

**Науковий керівник:** кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Храпенко Олена Олегівна**

**Теплий А.Г.**

*студент 1-го курсу магістратури  
факультету прокуратури і слідства (кримінальної юстиції)  
Національного університету «Одеська юридична академія»*

### **ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО АДВОКАТУРУ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ**

Обраний Українською державою курс на євроінтеграцію зумовлює необхідність впровадження в національні норми права законодавчих ініціатив, які стосуються специфіки професійної діяльності адвокатів. Крім того, у зв'язку з проведенням в країні судової реформи інститут правової допомоги зазнає суттєвих змін. З огляду на це набуває актуальності дослідження міжнародного законодавства, яке регулює питання професійної діяльності адвокатів.

Україна є членом Ради Європи з 9 листопада 1995 р. Нині вона приєдналася до численних договорів Ради Європи, а саме: Європейської угоди про екстрадицію злочинців, Європейської угоди про співробітництво в галузі культури Європейської угоди про боротьбу з тероризмом, Рамкової

угоди про захист національних меншин, Європейської конвенції про права дітей, Конвенції про цивільну відповідальність за корупцію тощо.

Правова цінність і ефективність європейських стандартів забезпечуються їх імплементацією в національне законодавство. Додамо, що в державах – членах Ради Європи практика впровадження європейських стандартів відмінна, це пояснюється тим, що в окремій країні існують певні правові традиції і встановлені конституційні імплементаційні механізми (які, до речі, і орієнтують держави на запровадження європейських стандартів, що містяться в конвенціях) співвідношення її законодавства і міжнародного договору або звичаю.

Важливі європейські стандарти професійної діяльності адвокатів закріплено у Кодексі поведінки європейських адвокатів. Зокрема, у ньому визначаються норми надання адвокатом різних видів правової допомоги з дотриманням принципів здійснення адвокатської діяльності (незалежності, довіри й особистої порядності, конфіденційності), розмірів та виплат гонорарів, правил поведінки адвокатів у суді та між собою. Особливе значення мають положення 5.8 Кодексу, що адвокати повинні підтримувати й розвивати свої професійні знання та навички з належним урахуванням авторитету своєї професії [1].

Не менш важливе значення для професійної діяльності адвокатів мають Загальні принципи для спільноти юристів, прийняті Міжнародною асоціацією юристів 20.09.2006 р. в м. Чикаго. У цьому документі відзначається, що юристи в усьому світі є професіоналами, які спеціалізуються з права, ставлять інтереси своїх клієнтів вище своїх власних і намагаються домогтися поваги до верховенства права [2]. Крім того, відповідно до Основних положень про роль адвокатів від 01.08.1990 р. останні, як важливі учасники здійснення правосуддя, мають постійно дбати про честь і гідність своєї юридичної професії [3]. Принципи діяльності адвокатів закріплено також і в іншому міжнародному документі від 07.09.1990 р., що стосується ролі юристів [4].

Наступним нормативним актом, який займає важливе місце в правовому регулюванні професійної діяльності адвокатів на теренах Європейського Союзу, є Загальний кодекс правил від 01.10.1988 р. [5]. У п. 1.1 цього документа закріплено, що у будь-якому правовому суспільстві адвокату відведено особливу роль, а його призначення не обмежено сумлінним виконанням свого обов'язку у межах закону. Адвокат має діяти в інтересах права в цілому так само, як і в інтересах тих, чиї права і свободи йому довірено захищати. Адвокат повинен не лише виступати в суді від імені клієнта, а й надавати йому юридичну допомогу у вигляді порад і консультацій. Поряд із цим даний документ ретельно врегулював питання щодо принципів адвокатської діяльності, зокрема щодо незалежності, довірчих відносин між клієнтом і адвокатом, конфіденційності діяльності та ін. Він містить також

низку положень щодо особистої реклами адвоката та його взаємовідносини з клієнтами, судом, іншими адвокатами та ін. [5].

Так, відповідно до Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки (далі – Стратегія) [6] та з метою забезпечення незворотності курсу України на європейську та євроатлантичну інтеграцію п'ятим Президентом України П. Порошенком було ініційовано внесення конкретних змін до Конституції України [7] щодо закріплення стратегічного курсу України на вступ до ЄС і НАТО (від 03.09.2018 № 9037 [8]), які ухвалено (прийнято) Верховною Радою України в установленому порядку. Це, на нашу думку, є досить позитивним кроком і вагомим аспектом на шляху становлення та розвитку України.

Також, з урахуванням міжнародних стандартів адвокатської діяльності для підвищення рівня вітчизняної адвокатури необхідно спрямувати зусилля на: підвищення правового рівня населення щодо усвідомлення потреби у висококваліфікованих адвокатах; визнання вітчизняних органів самоврядування адвокатів на міжнародній арені (інтеграція української адвокатської спільноти у світову адвокатську спільноту); компіляція вітчизняної правової системи з європейською правовою парадигмою; імплементація кращих здобутків міжнародних стандартів адвокатської діяльності у вітчизняну правову систему; запровадження постійної професійної підготовки шляхом проходження стажування у закордонних адвокатських об'єднаннях; розвиток зв'язків з об'єднаннями адвокатів інших розвинених держав для обміну досвідом роботи, спільного вирішення актуальних проблем адвокатури тощо; розширення співпраці між державними органами та органами самоврядування адвокатури з метою забезпечення гарантій незалежності адвокатури; розширення зовнішніх контактів, зокрема, з міжнародними правничими асоціаціями (IBA, CCBE, ABA); проведення конференцій, круглих столів та науково-практичних конференцій із залученням міжнародних фахівців; збільшення ролі органів самоврядування адвокатури в законодавстві; залучення відомих національних та закордонних науковців до обговорення проблем адвокатури і суспільства України та вироблення пропозицій щодо їх вирішення; розробка методичних рекомендацій адвокатам у сфері надання правової допомоги, захисту своїх професійних прав та інтересів та захисту від неправомірних дій представників державних органів.

Таким чином, можемо зробити висновок, що європейське та міжнародне законодавство в сфері регулювання адвокатської діяльності є дуже важливим і необхідним для України. Тільки у разі відповідності внутрішньодержавного законодавства і практики його застосування, можна стверджувати, що професійні права адвоката в цій державі є ретельно регламентованими, реалізованими і надійно захищеними.

### **Список використаної літератури:**

1. Кодекс поведінки європейських адвокатів: прийнятий на пленар. сесії Ради адвокат. об'єднань та спілок адвокатів Європи 28 жовт. 1988 р., з поправками від 28 листоп. 1988 р., 6 груд. 2002 р., 19 трав. 2006 р. / [пер. з англ.]; Національна асоціація адвокатів України. URL: [http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshidokumenty/kodeks\\_povedinky\\_yevropeyskykh\\_advokativ\(ukr\).pdf](http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshidokumenty/kodeks_povedinky_yevropeyskykh_advokativ(ukr).pdf).
2. Общие принципы для сообщества юристов: приняты в Международной ассоциацией юристов (IBA) 20.09.2006 г. в г. Чикаго. URL: <http://advokpalata21.ru/urbanleft/osnovyepuristov.html>.
3. Основні положення про роль адвокатів: Міжнар. док. від 01.08.1990 р. URL: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995\\_835](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_835).
4. Основні принципи, що стосуються ролі юристів: Міжнар. док. від 07.09.1990 р. URL: [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995\\_313](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_313).
5. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства: Міжнар. док. від 01.10.1988 р. URL: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994\\_343](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_343).
6. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки : схвалена Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2015/>.
7. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
8. Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору) : проект Закону України від 03.09.2018 № 9037. URL : [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=64531](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64531).

**Науковий керівник:** кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**